

**Експертний висновок
до законопроекту згідно
зі статтею 27 Бюджетного кодексу України**

1. Назва законопроекту

«Про внутрішній водний транспорт», реєстр. № 1182-1-д від 17.01.2020 р., внесений народними депутатами України Кісельом Ю. Г., Ковальовим А. В., Скічком О. О. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом визначається правове врегулювання відносин у сфері діяльності внутрішнього водного транспорту, використання суден, річкових водних шляхів та їх берегових смуг для судноплавства, а також правовий режим об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація окремих положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків бюджетів, оскільки:

- одним з джерел компенсації інвестицій у стратегічні об'єкти інфраструктури визначено державний бюджет;
- передбачено утворення нового державного органу та державної установи;
- на центральні та місцеві органи влади покладаються додаткові повноваження.

Також реалізація законопроекту може мати вплив на дохідну частину бюджету:

- може призвести до недонаходжень загального фонду державного бюджету, оскільки передбачено звільнення від окремих видів портових зборів, а також спрямування митних платежів, які сплачуються при поміщенні суден у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами, до Державного фонду внутрішніх водних шляхів, який пропонується створити у складі спеціального фонду державного бюджету;
- може призвести до збільшення надходжень у зв'язку із запровадженням нових штрафних санкцій та збільшенням існуючих.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Через відсутність вихідних даних, а також фінансово-економічних розрахунків до законопроекту, неможливо надати повну оцінку вартісної величини впливу його положень на бюджет.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [20B4E4ED0D30998C0400000044CB29004B416D00](#)

Підписувач [Шкураков Василь Олександрович](#)

Дійсний з [22.12.2018 0:00:00](#) по [22.12.2020 0:00:00](#)

Міністерство фінансів України

06040-02-3/6621 від 28.02.2020

Разом з тим, слід зауважити, що законопроектом пропонується створити нові державні органи. Державним бюджетом України на 2020 рік, наприклад, на утримання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку передбачається 129 919, 1 тис гривень.

Також законопроектом пропонується на місцеві державні адміністрації покласти додаткові повноваження. При цьому, введення однієї додаткової посади в обласній державній адміністрації потребує додаткових видатків в обсязі щонайменше 165, 4 тис грн на рік лише на оплату праці з нарахуваннями.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Оскільки Закон набирає чинності через один рік з дня його опублікування, реалізація його положень не потребуватиме фінансового забезпечення у поточному бюджетному періоді.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно із статтею 27 Бюджетного кодексу України та статтею 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. До законопроекту таких розрахунків не надано.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Статтею 9 законопроекту передбачено звільнення від адміністративного, каналного, корабельного та санітарного портових зборів окремих категорій суден, визначених законопроектом.

Зазначене може призвести до зменшення надходжень державного бюджету, оскільки відповідно до Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) портовий (адміністративний) збір зараховується до загального фонду державного бюджету. Крім того, реалізація положення може призвести до зменшення доходів державного підприємства «Адміністрація морських портів України» і, як наслідок, зменшення надходжень до бюджету від сплачених податків, зборів та обов'язкових платежів.

2. Згідно з статтею 10 джерелами компенсації інвестицій, внесених у стратегічні об'єкти інфраструктури внутрішнього водного транспорту визначено

кошти державного бюджету, орендної плати та інші джерела, не заборонені законодавством.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект.

Статтею 12¹ зазначеного Закону передбачена Державна підтримка для реалізації інвестиційних проєктів.

В той же час відповідно до підпункту 34 статті 29 Бюджетного кодексу України до загального фонду державного бюджету України зараховуються надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном.

Таким чином, запропонована норма суперечить статті 29 Бюджетного кодексу України та Закону України «Про інвестиційну діяльність».

Також проєктом Закону передбачається внести зміни, зокрема до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (Відомості Верховної ради України, 1995 р., № 15, ст. 99 із наступними змінами). Слід зазначити, що з 01.02.2020 р. введено в дію Закон України від 03.10.2019 № 157-ІХ «Про оренду державного та комунального майна», яким визнано таким, що втратив чинність Закон України «Про оренду державного та комунального майна» (Відомості Верховної ради України, 1992 р., № 30, ст. 416 із наступними змінами).

3. З метою забезпечення судноплавства по внутрішнім водним шляхам статтею 12 законопроєкту передбачається створення Державного фонду внутрішніх водних шляхів у складі спеціального фонду державного бюджету.

При цьому проєктом закону не визначено джерела наповнення зазначеного фонду. Водночас, відповідно до пояснювальної записки до цього проєкту закону до джерел формування Державного фонду внутрішніх водних шляхів планується віднести відсоток коштів акцизного податку з виробленого в Україні пального, акцизного податку з ввезеного на митну територію України пального, митних платежів, які сплачуються при поміщенні суден у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами.

Слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 4 Кодексу бюджетна система України і Державний бюджет України встановлюються виключно Кодексом та законом про Державний бюджет України. Якщо іншим нормативно-правовим актом бюджетні відносини визначаються інакше, ніж у цьому Кодексі, застосовуються відповідні норми цього Кодексу.

Відповідно до частини третьої статті 29 та статті 24² Кодексу надходження акцизного податку з пального віднесено до спеціального фонду державного

бюджету на розвиток дорожнього господарства (державний дорожній фонд). Тому реалізація пропозиції в частині віднесення акцизного податку з виробленого та ввезеного на митну територію України пального до Державного фонду внутрішніх водних шляхів призведе до втрат доходів державного дорожнього фонду.

Також слід зазначати, що відповідно до частини другої статті 29 Кодексу митні платежі, зокрема, ПДВ та ввізне мито, зараховуються до загального фонду державного бюджету.

Враховуючи зазначене, спрямування митних платежів, які сплачуються при поміщенні суден у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами призведе до втрат доходів загального фонду державного бюджету і, відповідно, зменшить ресурс фінансування загальнодержавних соціальних програм, які згідно зі статтею 87 Кодексу здійснюються виключно за рахунок Державного бюджету України.

4. Законопроектом передбачається діяльність національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту. При цьому в Прикінцевих та перехідних положеннях проєкту визначено, що тимчасово, до початку здійснення повноважень національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, її функції та повноваження виконує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту.

Також законопроектом передбачено створення державної спеціалізованої експертної установи з технічного розслідування подій, фінансування якої пропонується здійснювати за рахунок, зокрема, коштів державного бюджету.

Зазначені положення потребуватимуть додаткових видатків державного бюджету. Разом з тим, необхідних фінансово-економічних обґрунтувань щодо чисельності працівників вказаних органів, обсягу коштів на їх утримання, а також пропозицій щодо джерел покриття додаткових витрат бюджету до законопроекту не надано. Слід зауважити, що Державним бюджетом України на 2020 рік, наприклад, на утримання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку передбачається 129 919, 1 тис гривень.

5. Законопроектом на місцеві органи виконавчої влади покладаються додаткові повноваження щодо встановлення тарифів на соціально важливі регулярні перевезення пасажирів на судах, затвердження місцевих правил плавання для малих, спортивних суден і водних мотоциклів та використання засобів для розваг на воді, погодження проведення спортивних та інших масових заходів на воді, відкриття баз для стоянки малих і спортивних суден, здійснення їх огляду, контролю виконання правил безпечної експлуатації баз для стоянки малих і спортивних суден, проведення перевірки міжнародних посвідчень на право

управління прогулянковим судном та посвідчень судноводіїв малих суден і водних мотоциклів, тощо.

Покладення на місцеві державні адміністрації вказаних повноважень також потребуватиме додаткових бюджетних коштів. Однак через відсутність вихідних даних Мінфін позбавлений можливості визначити орієнтовний обсяг потреби в додаткових видатках. Водночас введення однієї додаткової посади в обласній державній адміністрації потребує додаткових видатків в обсязі щонайменше 165, 4 тис грн. на рік лише на оплату праці з нарахуваннями.

Крім того, додаткових видатків місцевих бюджетів може потребувати положення статті 8 законопроекту в частині відшкодування органами місцевого самоврядування різниці в тарифах на соціально важливі перевезення, якщо ними встановлені державні регульовані тарифи на перевезення пасажирів у розмірі, нижчому від економічно обґрунтованих.

6. Також додаткових бюджетних коштів може потребувати положення законопроекту щодо ведення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері внутрішнього водного транспорту, Реєстру об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту, Реєстру кваліфікаційних посвідчень членів палубної команди та послужних книжок, інших кваліфікаційних документів членів екіпажів українських суден внутрішнього плавання, а також спеціальних дозволів капітанів (судноводіїв), Реєстру виданих свідоцтв судна внутрішнього плавання, Реєстру виданих судових журналів тощо. Однак через відсутність вихідних даних щодо затрат на розробку, впровадження та ведення таких Реєстрів Мінфін позбавлений можливості визначити орієнтовний обсяг потреби в додаткових видатках.

7. Законопроектом вносяться зміни до статті 16-1 Закону України «Про транспорт», виходячи з яких посадові особи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на наземному транспорті, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах судноплавства та безпеки морського і внутрішнього водного транспорту, мають право здійснювати повноваження, визначені законами та покладені на вказані органи Президентом України. Однак згідно з Законами України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади» питання затвердження положень про центральні органи виконавчої влади віднесені до компетенції Кабінету Міністрів України.

Враховуючи зазначене, законопроект потребує доопрацювання та фінансово-економічних розрахунків і обґрунтувань.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Василь ШКУРАКОВ